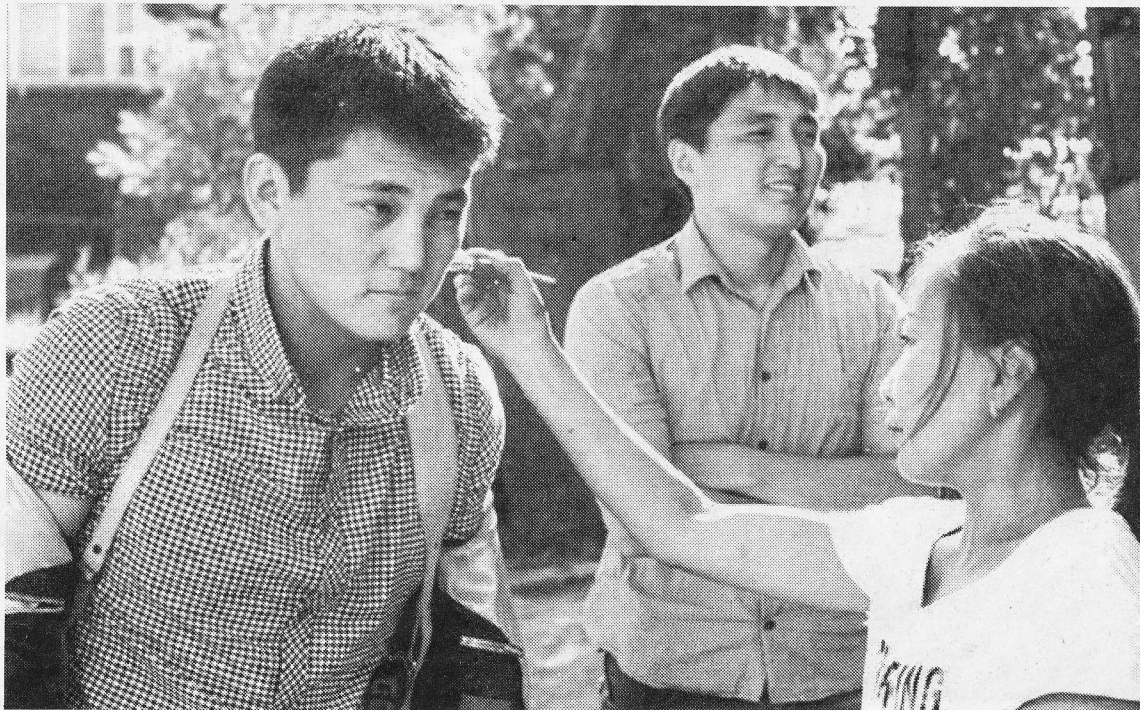

"Сайсары күөлгэ..." — бастакы детектив

// Олунньу 18 күнүгэр ураты жанрдаах киинэ сүрэхтэниэ

Кэлинги сылларга саха киинэтигэр кэмиздийэттэн, драматтан ураты атын жанрдаах киинэлэри устубаттар, диэн көрөөчүлөр үнсэргииллэрин үгүспүт истибит буолуохтаах. "Сайсары күөлгэ..." — саха киинэтигэр детективи устууга бастакы холонуу буолар.

2014 сыллаахха "АРТ Дойду" киинэ хампаанньа («Покидая благоухающую гавань», «Сэмэнчик», «Лыях», «Ньургуннар», «Айыы Уола») салайааччыта Марианна Скрыбыкина детектив устар-

га санаммыт. "Айыы Уола" биографической хабааннаах киинэни норуот ылыммытын, сөбүлээбитин кэннэ, тохтоон хаалбакка, сана үктэллэри дабайарга санаммыт "Сайсары күөлгэ..." детектив про-

дюсера Марианна биһиги хаһыаппытыгар манньк кэпсиир:

— Мин детектив устуохпун төрүкү баҕарарым. Онтон дьэ толкуйдаан, киинэбит аҕардас сценарийын суруйуу балтараа сыл буолбута. Саха киинэтигэр балтараа сыл сценарий сурулууга диэн олус элбэх бириэмэ. Ол курдук, ити кэм иһигэр детектив жанрдаах 22 киинэбэ сценарий тол-

куйдаабыппыт. 22 сценарий тухары барытыгар оруоллары толорор артыыстары булбуппут, айар хамаанда туруоран көрбүппүт. Детектив устаарыбыт үлэ бөҕөтүн көрүстүбүт. Биир сценарийга бары ылсан үлэлээбиппит, онтубут бүтэр уһугар саха дьонун майгытыгар барсыбат, Саха сиригэр сөбө суох киинэ буолан тахсыах курдук этэ. Онон аны сценарийбытын биирдии эпизодунан былааннаан онорууну саҕалаабыппыт. Ол кэнниттэн кэпсэтиилэри туруоран биэриэххэ наада буолбута. Онуоха манньк идэлээх Светлана Таайкуоҕа көрдөрбүһүтүгэр, кини эпизодтарбытын ааҕан көрөн баран тута: "Манньк хабааннаах сахалыы айымньы баар, Егор Неймохов "Сайсары күөлгэ түбэлтэ" диэн, ол детективкэ маарынныыр ис хоһоонноох", — диэбитэ. Биһиги тута "Сайсары күөлгэ түбэлтэни" ааҕан, киинэбитин бу айымньыга чугаһатан барбыппыт. Онон киинэбит чопчу Егор Неймохов айымньытынан уһулунна диэн буолбатах, бу айымньыга олоҕуран уһулунна диэххэ сөп. Айымньыга 70-с сыллар кэпсээнэр буоллахтарына, киинэбэ билинги кэм көстүөҕэ. Тахсыахтаах киинэбитин айар хамаанда Егор Петрович Неймохов сырдык кэриэһигэр

аныбыт. Сүрүн дьоруойбут хомуйан онгоһуллубут уобарас буолар. Кинини толкуйдурга судьуйалары, ис дьыала үлэһиттэрин кытта кэпсэтиини, бу эйгэ үлэтин кытта билсиини саҕалаабыппыт. Оттон сүрүн оруолга Саха театрын эдэр артыыһын Вячеслав Лаверновы талбыппыт. Киинэ сценарийа толкуйданар кэмийгэр сүрүн оруолу Алексей Егоров — Өркөн толоруо диэн сабаҕалаан көрөөһүн эмиэ баара. Оттон Вячеславы кытта "Айыы Уола" киинэбэ үлэлии сылдьан билсибиппит. Онно тоҕо эрэ тута "аныгыс киинэм сүрүн оруолугар бу ул оонньо" диэн санаан ылбытым. Кинини кытта үлэлиир олус чэпчэки, тута дьыалаҕа киирэн, оруолун бэркэ толордо. Саха киинэтин эйгэтигэр өссө биир чаҕылхай талааннах киһинэн Вячеслав Лавернов буолар диэн бэйэбэр арыйдым.

Саҕа киинэ улустарынан эмиэ сүрэхтэниэ. Саха бастакы детектив жанрдаах киинэбэ сүрэхтэнэрин күүтэбит!

P.S. 2003 сыллаахха Никита Аржаков режиссердаах «Хара мааска» диэн киинэ тахсыбыта. Норуокка бу киинэни саха бастакы детектибэ диэн биллэр этэ. Ол эрэри, «Хара мааска» триллер, криминальнай киинэ диэн жанрдаах.